

JURE KAŠTELAN (1919. – 1990.)

- Rođen je u Zakučcu kod Omiša. Gimnaziju je završio u Splitu, a diplomirao je i doktorirao na zagrebačkom Filozofskom fakultetu.

- Zbirke pjesama:

1. Crveni konj

2. Pijetao na krovu

3. Malo kamena, puno snova

4. Divlje oko

5. San u kamenu druga viđenja

... i mnoge druge

- Prva Kaštelanova zbirka pjesama *Crveni konj* unijela je novosti u poetski izraz hrvatske književnosti.

- Motivima svojih pjesama najavljuje krvavi rat, ljudsko stradanje i nesreću, a sve doživljava u snovima, a uzor mu je nadrealizam – Federico Garcia Lorca, povezujući svoje snove s narodnom tradicijom i izražavajući se bujnim metaforama.

- Konj postaje simbol slobode, gracioznosti, ljepote i moći svih ideala kojima zastrašeni čovjek 40-ih godina teži.

- Ovom zbirkom Kaštelan se bezrezervno opredijelio za čovječnost i humanizam, za ideje što su ih tada propagirali napredni intelektualci.

- Zbog ove zbirke bio je napadan, a zbirka je bila i zabranjena.

- Najznačajnija pjesma iz ove zbirke nosi naslov ***Tvrđava koja se ne predaje.***

Tvrđava koja se ne predaje.

- To je misaona lirski pjesma, a opisuje odnos pojedinca i umjetnika te stvarnosti u kojoj živi.

- Izraz je blizak nadrealizmu: slika sna i simbolika tvrđave.

- Refleksija o sebi izražena je metaforom o tvrđavi.

- Tvrđava ima zastavu, napreduje usprkos opasnosti.

- Čovjek je individua i ima samo jednu ispravu, a to je srce.

- Pjesma je stihična, pisana je slobodnim stihom.

- Umjetnost neće pokleknuti pred opasnošću, a umjetnik će se prepoznati samo po kvaliteti vlastitog rada.

- Početni stihovi pjesme:

„Ja sam tvrđava sa jedinom zastavom srca.

Nevidljivi bedemi sazidani od rana.

Uspavankom

Preobražen u oklopu sna..."

-Zadaća:

- pročitati pjesmu *Tvrđava koja se ne predaje* (Alfina čitanka za 4. razred gimnazije str. 296. -297.; Čitanka za 4. razred gimnazije Školska naklada str. 213.) i odgovoriti na pitanja nakon pjesme, te naučiti početne stihove pjesme napamet.

Konjic bez konjika

- Ciklus od dvanaest pjesama tj. poema.

- Sam naziv pjesme djeluje bajkovito. Iz naslova možemo zaključiti slojevit sadržaj u kojem se krije bogatstvo pjesničkih slika i neobičnih metafora. Zbog toga poemu treba čitati više puta.

- Izraz mu je reduciran i tajanstven.

- Glavni motiv je konj bez konjanika koji je u narodnoj predaji smatran nagovještajem i slutnjom nesreće.

- Ovdje je konj simbol gracioznosti, moći i ljepote.

- U kolektivnoj svijesti narodne predaje konj i konjanik čine cjelinu, jedno tijelo, a konj bez konjanika, kako je već rečeno, simbol je zla, nesreće, slutnje smrti negdje na bojištima i dalekim nesigurnim putevima.